

Perspektiver på udfordringer i arbejdsmarkedet og fremtidens opgaver

Signe Tychsen Philip
Underdirektør DI
30. November 2023

Temaer

- Udviklingen i arbejdsstyrken
- Særligt fokus på udlændinge
- Hvilke grupper kommer særligt i spil i industrien
- Særligt fokus på faglærte

Stor mangel på medarbejdere – både nu og i fremtiden

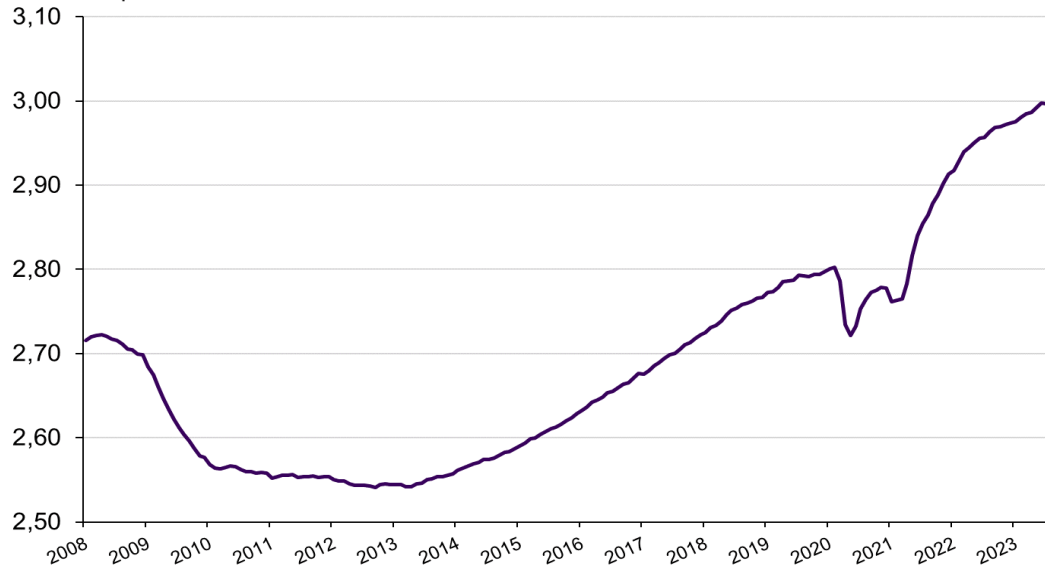
- Der er mangel på medarbejdere her og nu.
- Det ser ud til kun at blive værre i fremtiden.
- Udsigt til begrænset vækst i arbejdsstyrken de næste tyve år.
- Fra 2010 til 2023 steg den strukturelle private beskæftigelse med 18.000 om året. Fra 2023-2040 forsvinder væksten stort set.
- Samtidig behov for endnu flere medarbejdere pga. grøn omstilling, investeringer i forsvar og flere seniorer
- Industrien alene vil få brug for 15.000 flere om året som følge af grøn omstilling frem mod 2035 (COWI)

Stor mangel på medarbejdere – både nu og i fremtiden

Antallet af lønmodtagere rundede 3 mio. i august

Antal lønmodtagere, sæsonkorrigeret, januar 2008 - august 2023

Millioner personer

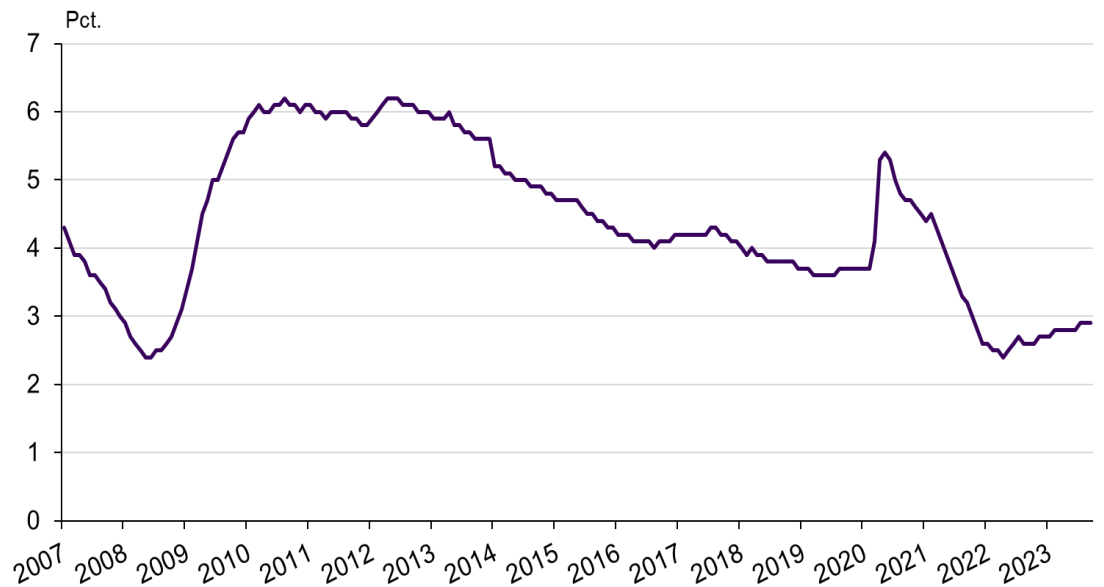

Kilde: Danmarks Statistik.

- Beskæftigelsen fortsat rekordhøj

Ledighedsprocenten var 2,9 i oktober

Bruttoledige i pct. af arbejdsstyrken, sæsonkorrigeret, 2007- oktober 2023

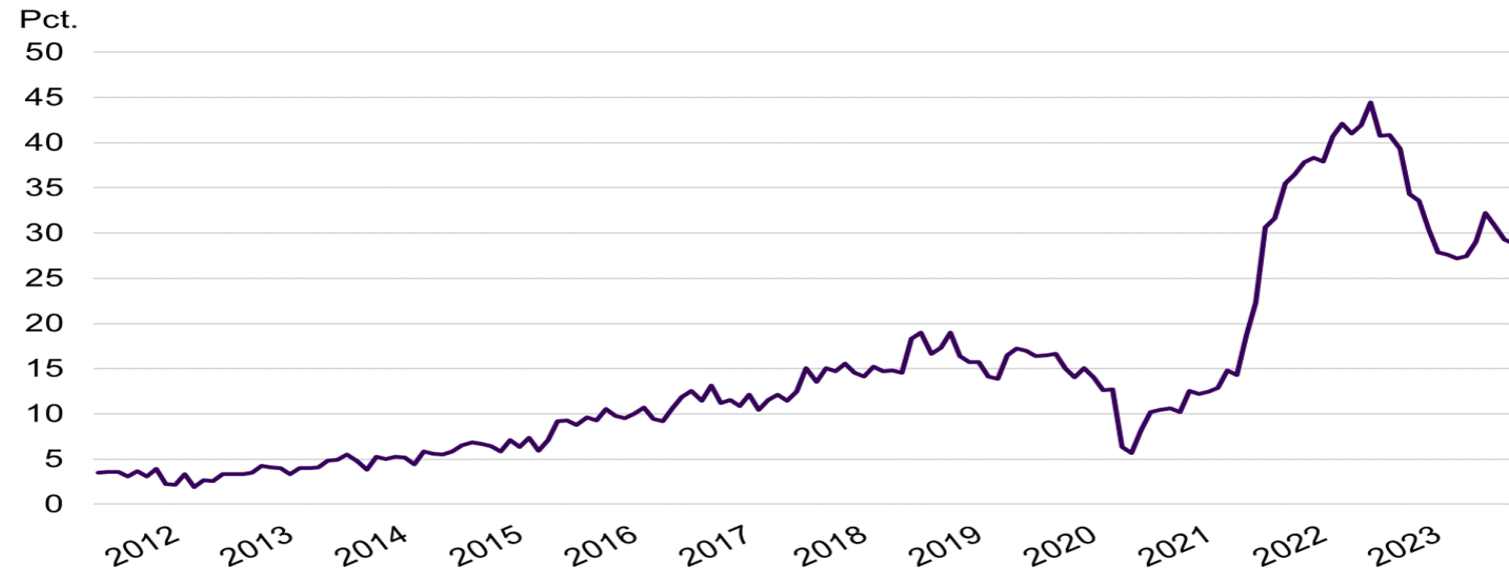
Kilde: Danmarks Statistik.

- Ledigheden er lav

Stor mangel på medarbejdere – både nu og i fremtiden

Manglen på medarbejdere er fortsat på et højt niveau

Andel af virksomheder med produktionsbegrænsninger som følge af mangel på arbejdskraft - til oktober 2023

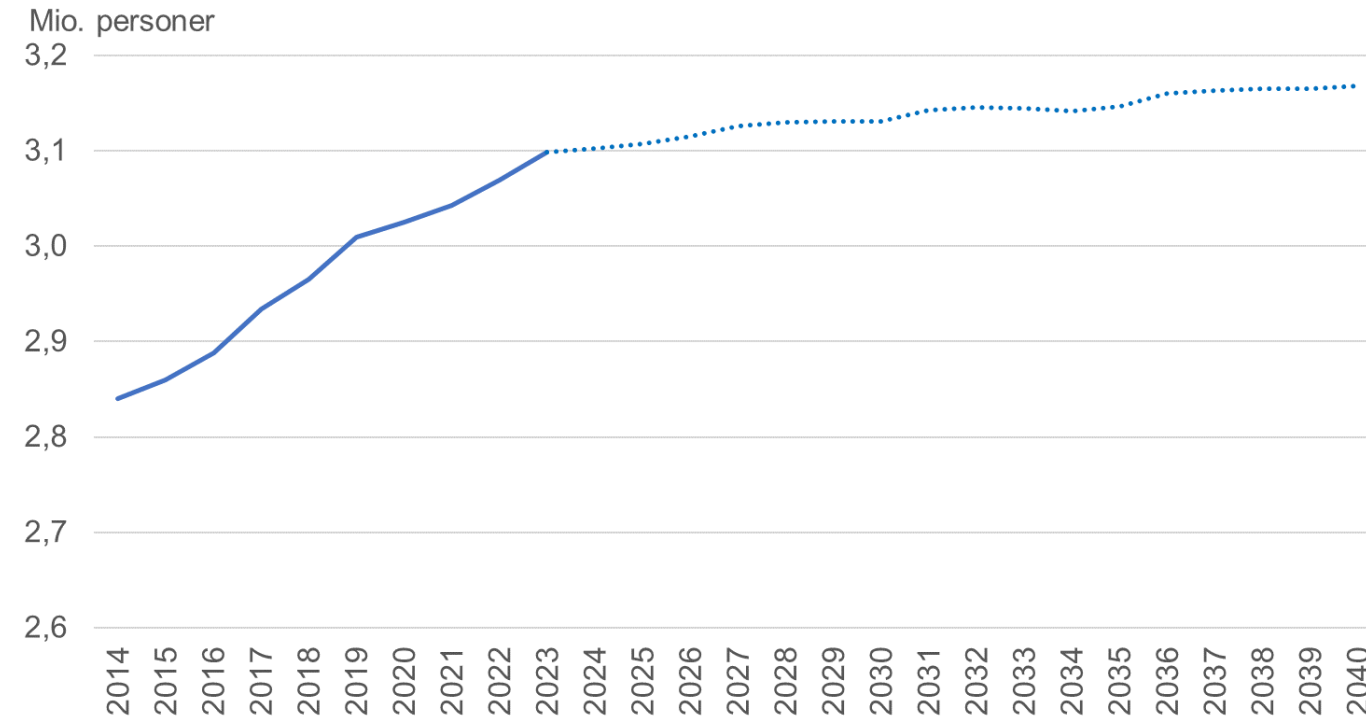
Kilde: Danmarks Statistik og DI

Anm: Tallene er et vægtet gennemsnit af branchegrupperne Bygge og Anlæg, Industri og Service efter deres beskæftigelse i lønmodtagerbeskæftigelsen

Afdæmpet udvikling i arbejdsstyrken frem mod 2040 – udsigt til mindre stigning fra 2023-2040 end i de tre år fra 2020-2023

Udsigt til mere afdæmpet udvikling i arbejdsstyrken i de kommende år

Udviklingen i arbejdsstyrken 2014-2040

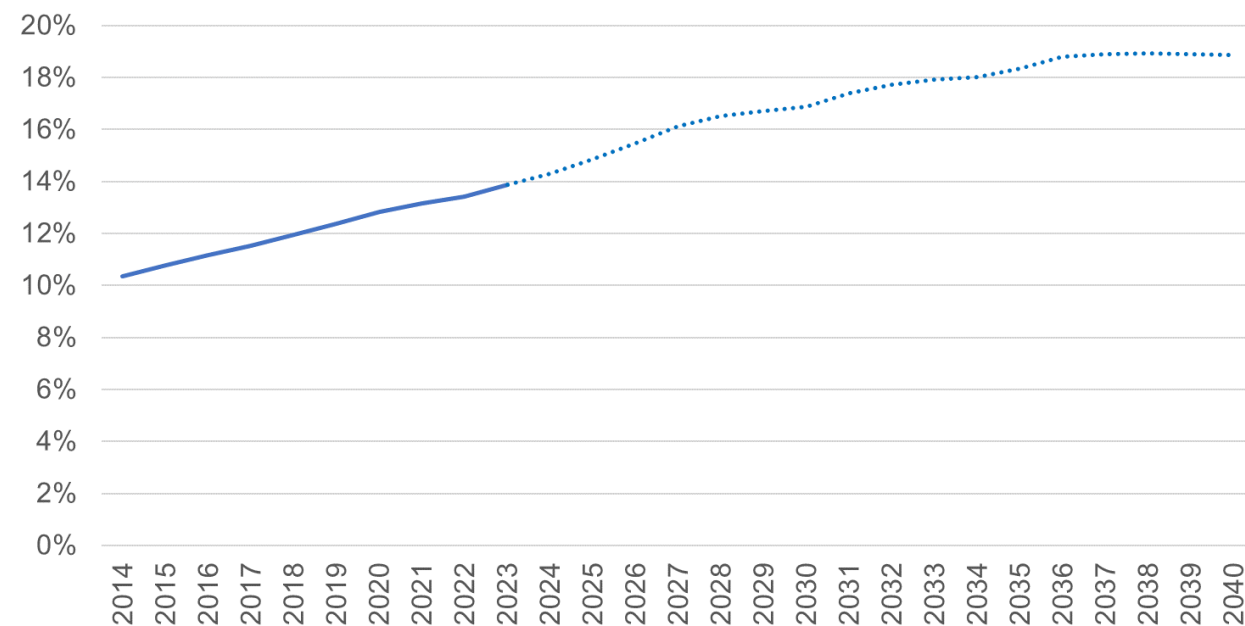

Kilde: DREAMs socioøkonomiske fremskrivning 2023

Andelen af personer over 60 år i arbejdsstyrken vil fortsætte stigning

De ældres andel af arbejdsstyrken vil fortsætte med at stige

Udviklingen i 60+ andel af arbejdsstyrken 2014-2040

Kilde: DREAMs socioøkonomiske fremskrivning

Mangel på medarbejdere – hvad mener DI?

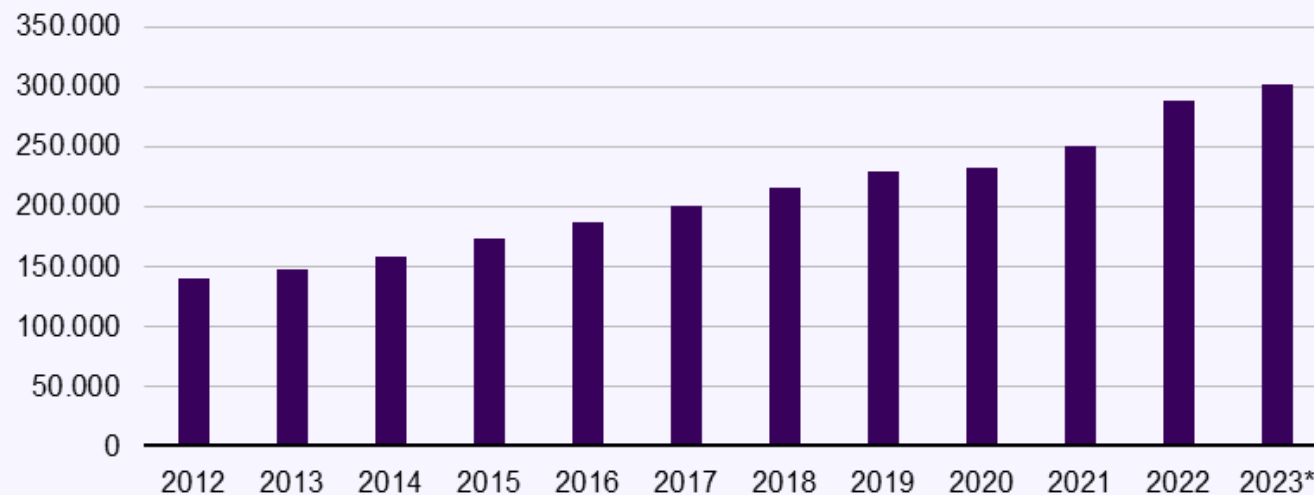
- DI har i årevis talt for nødvendigheden af at skaffe flere medarbejdere
- Medvirkende årsag til, at vi nu har en regering, der vil øge arbejdsudbuddet med 45.000 personer
- DI's ambitioner rækker videre end det. I vores 2030-planen er der anvist forslag, der kan øge arbejdsudbuddet med 70.000 frem mod 2030
 - Reform af tilbagetrækningsordninger
 - Sænk skatten på arbejde (også mere end regeringen lægger op til)
 - SU-reform
 - Bedre muligheder for at hente international arbejdskraft
 - Flere fuldtidsstillinger i den offentlige sektor

Fordobling af international arbejdskraft i Danmark

- Antallet af internationale medarbejdere er rundet 300.000 fuldtidsbeskæftigede i Danmark
- Hver 8 medarbejder er international
- De seneste ti år udgør internationale medarbejdere ca. halvdelen stigningen i beskæftigelsen
- Det seneste år udgør internationale mere end 2/3 af stigningen i beskæftigelsen

Antallet af internationale medarbejdere stiger fortsat kraftigt

Antal fuldtidsbeskæftigede internationale statsborgere

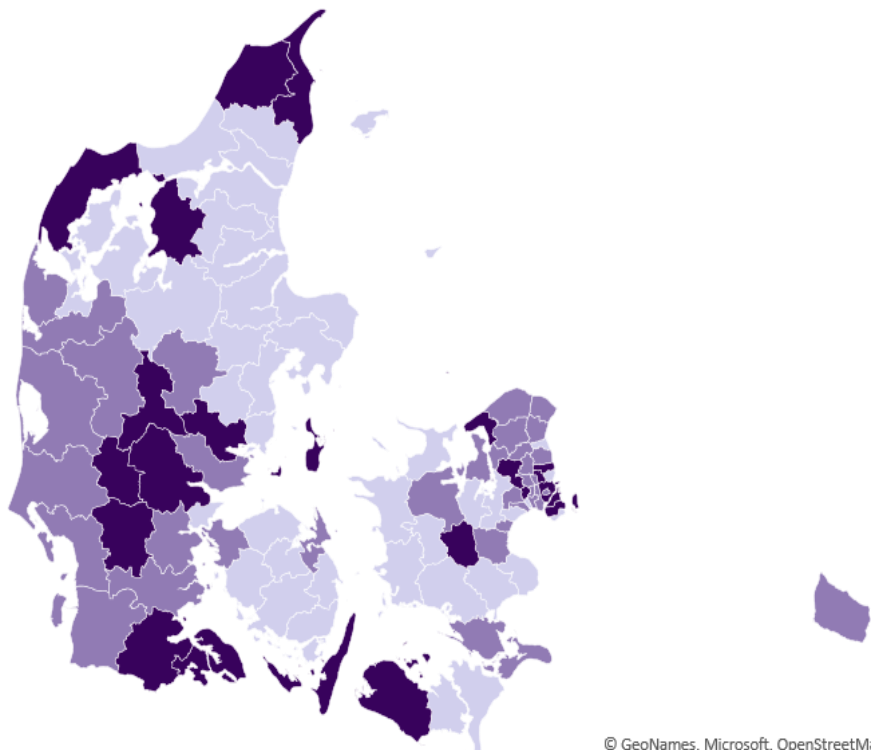

Anm.: *2023 er opgjort som gennemsnittet i første halvår 2023

Kilde: Jobindsats.dk og DI

Internationale medarbejdere i industrien

Andel af medarbejderne som er internationale i *industrien* i hver kommune fordelt på om andelen er over, under eller ca. gennemsnitlig

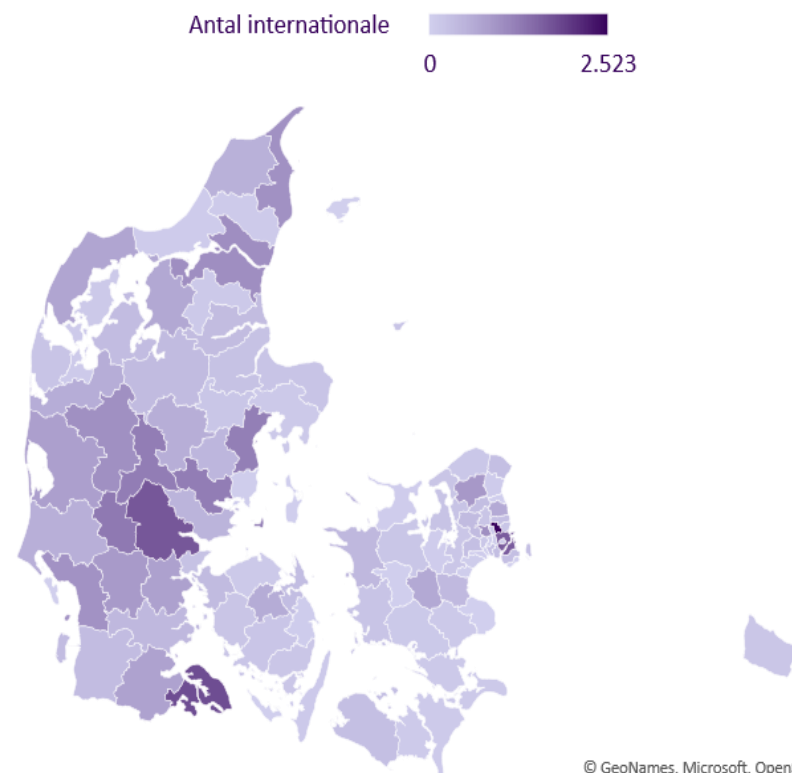

Powered by Bing
© GeoNames, Microsoft, OpenStreetMap, TomTom, Wikipedia

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Mørke lilla er mere end 25 pct. over gennemsnitlige andel, lilla er inden for +/- 25 pct. og lys lilla er under 25 pct. Gennemsnitlige andel er 14,5 pct. på tværs af landet.

Kilde: Jobindsats.dk og DI

Antal internationale medarbejdere i *industrien* i hver kommune

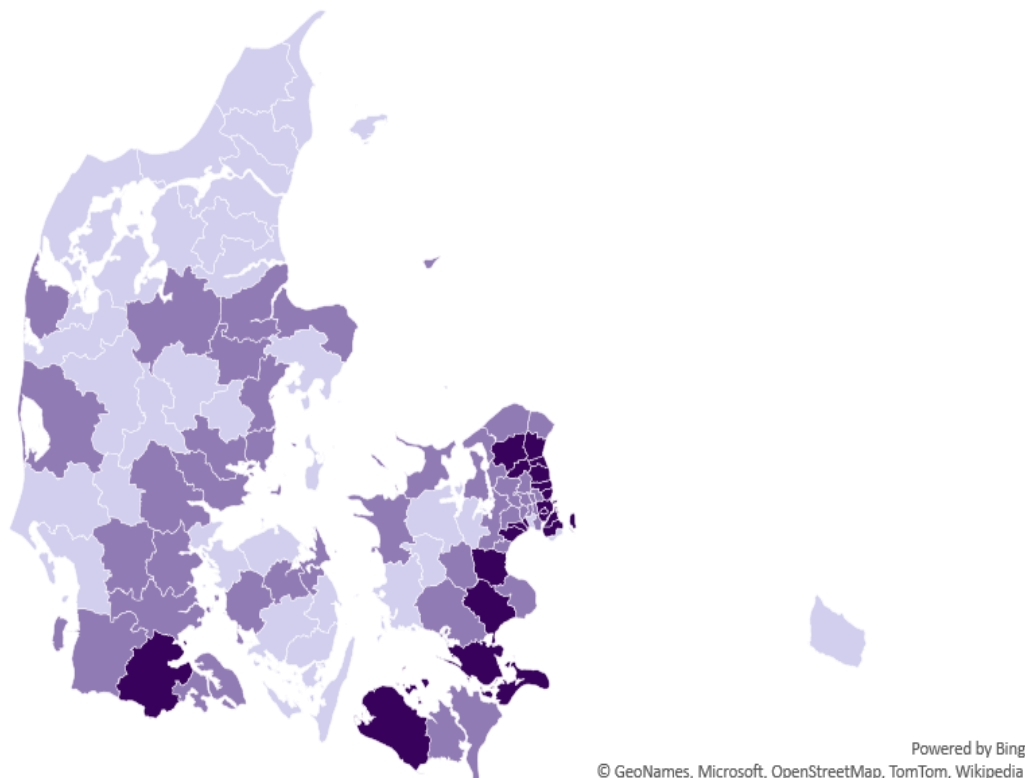
Powered by Bing
© GeoNames, Microsoft, OpenStreetMap, TomTom, Wikipedia

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Grundet diskretionshensyn fremgår enkelte kommuner med 0 internationale medarbejdere. Gennemsnitlige antal internationale er lidt over 400 fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Jobindsats.dk og DI

Internationale medarbejdere i bygge og anlæg

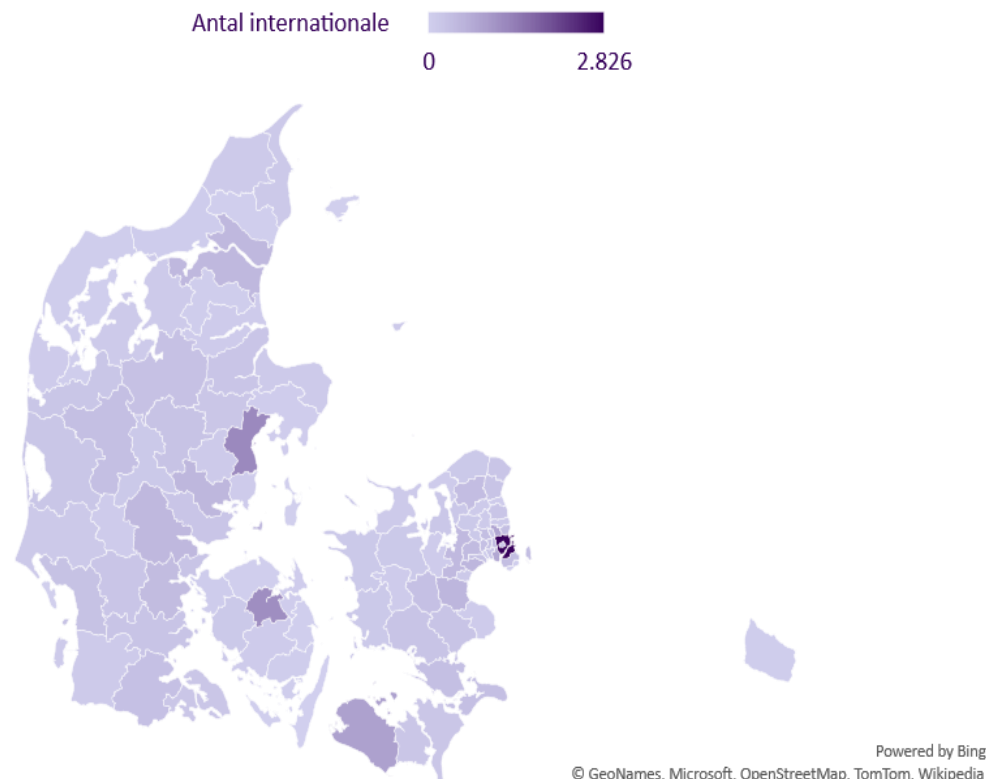
Andel af medarbejderne som er internationale i *bygge og anlæg* i hver kommune fordelt på om andelen er over, under eller ca. gennemsnitlig

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Mørke lilla er mere end 25 pct. over gennemsnitlige andel, lilla er inden for +/- 25 pct. og lys lilla er under 25 pct. Gennemsnitlige andel er 15,3 pct. på tværs af landet.

Kilde: Jobindsats.dk og DI

Antal internationale medarbejdere i *bygge og anlæg* i hver kommune

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Grundet diskretionshensyn fremgår enkelte kommuner med 0 internationale medarbejdere. Gennemsnitlige antal internationale er ca. 250 fuldtidsbeskæftigede.

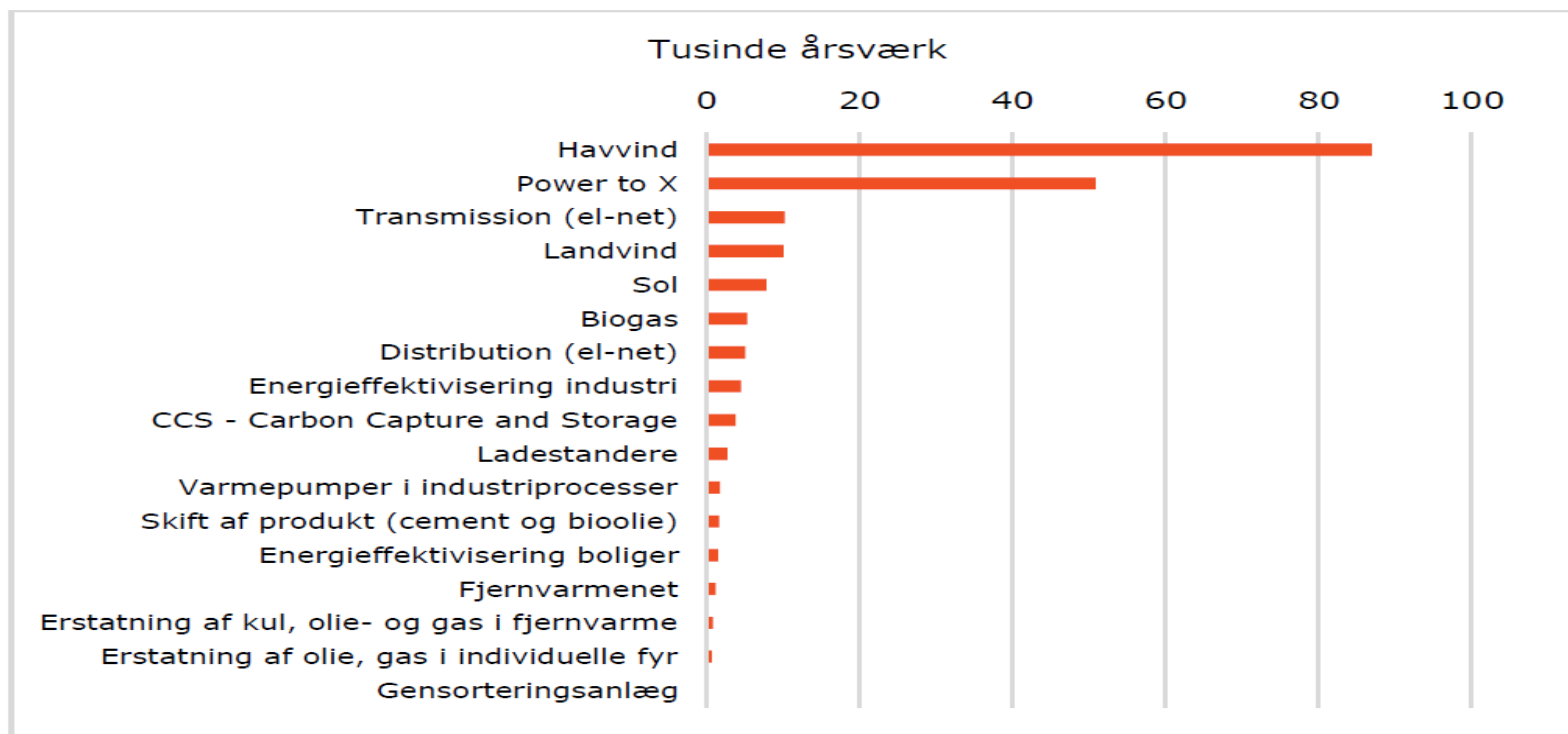
Kilde: Jobindsats.dk og DI

Hvordan får vi flere udenlandske medarbejdere?

- EU-borgere har let ved at komme til Danmark for at arbejde pga. regler om fri bevægelighed
- Men EU er i demografisk tilbagegang og mange lande mangler ligesom Danmark medarbejdere
- Derfor bør der åbnes mere op for udlændinge uden for EU
- Fx med ordning, hvor overenskomstdækkede virksomheder frit har adgang til at hente medarbejdere i lande uden for EU – når blot ansættelse er på overenskomstvilkår
- I mange år har DI talt for en lavere beløbsgrænse i beløbsordningen (grænsen er pt. 465.000 kroner)
- Der er indført en supplerende ordning med lavere beløbsgrænse (375.000 kr.), som gælder så længe ledigheden er lav (under 3,75 pct.).
- Ifølge Finansministeriet vil denne ordning bidrage med 4.500 personer til arbejdsudbuddet

Merbehov på i alt 195.000 medarbejdere frem mod 2035 som følge af grønne investeringer i industrien

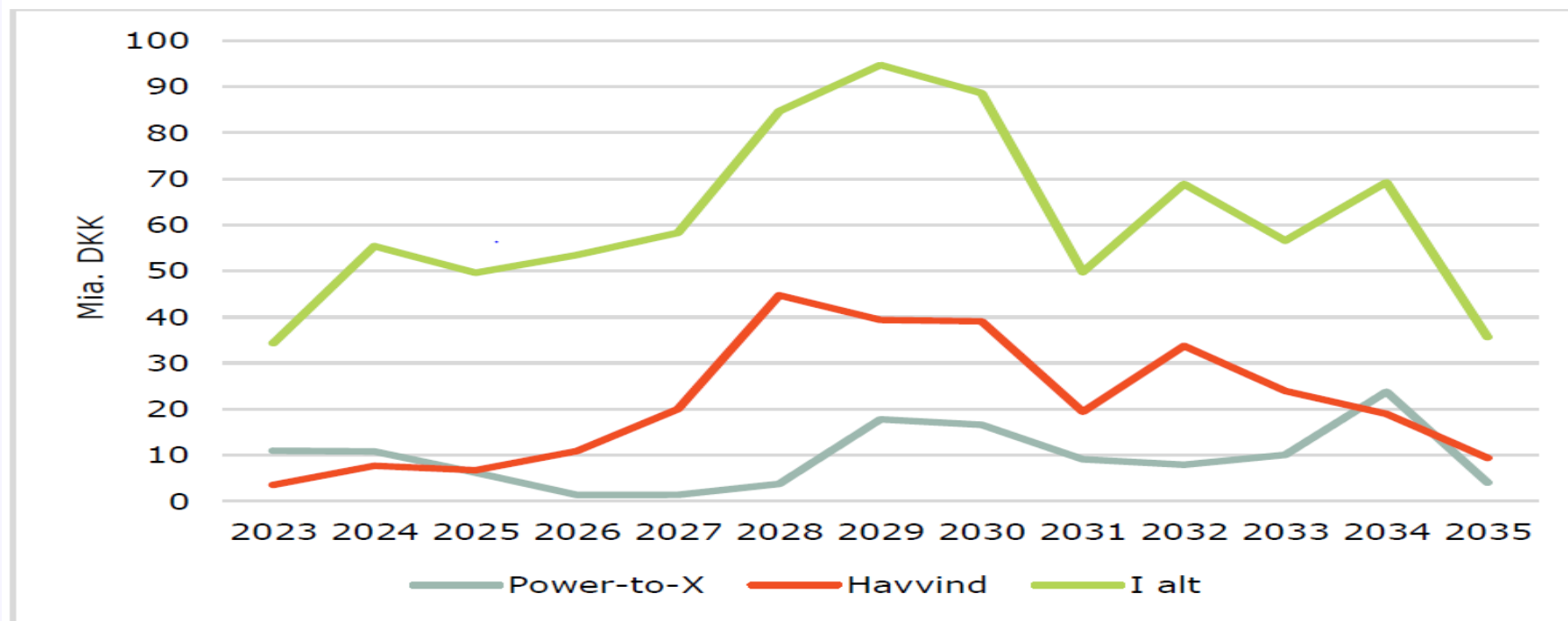
Figur 3: Merbehov for arbejdskraft fordelt på de enkelte investeringstyper, 2023-2035

Kilde: COWIs kortlægning af grønne investeringer og efterfølgende beskæftigelsesberegninger. Se Bilag

Tidsperspektiv – investeringer i Power-to-X

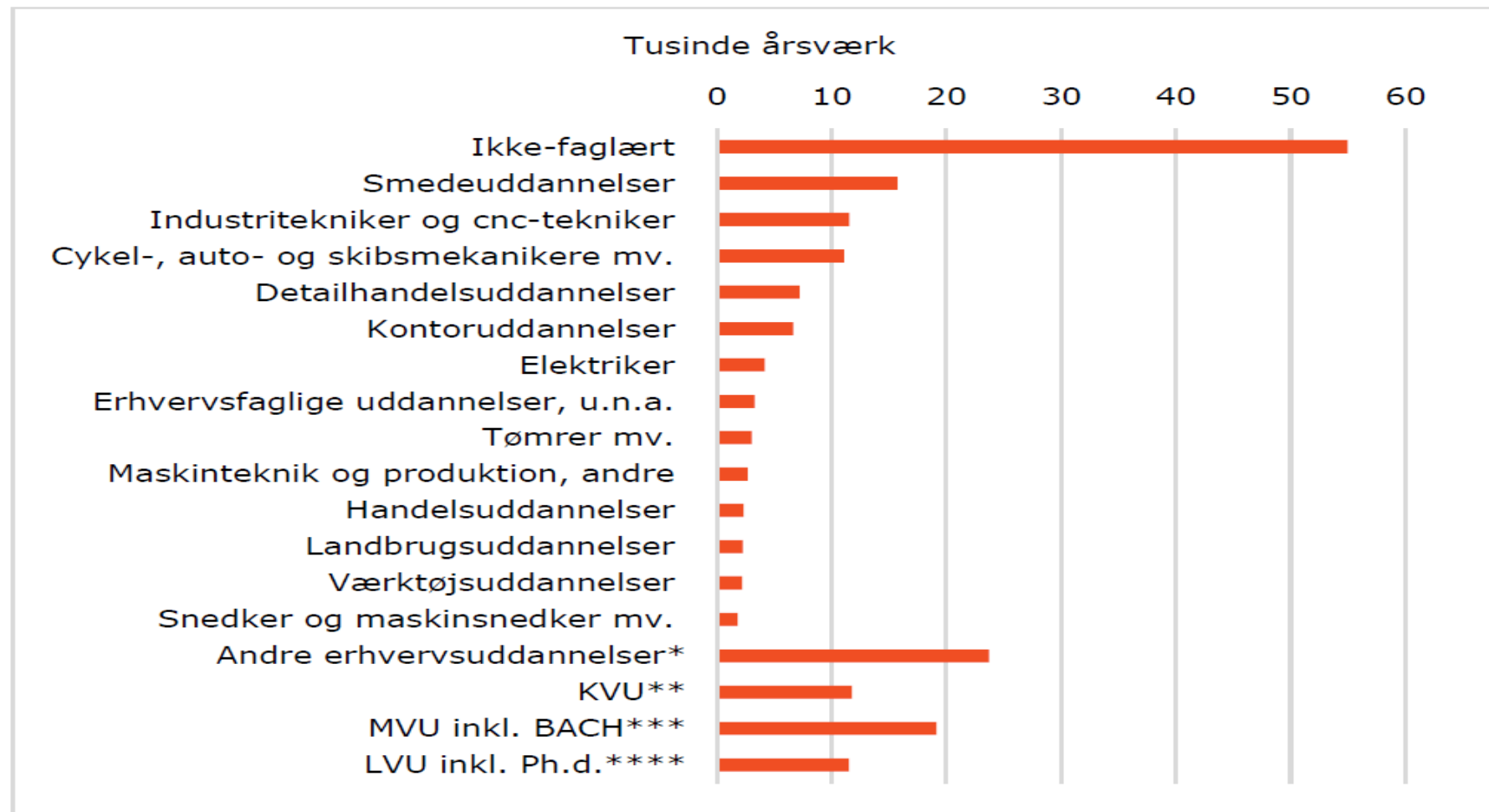
Figur 1: Tidsmæssig fordeling af udvalgte investeringstyper

Kilde: COWIs kortlægning af grønne investeringer. Se Bilag A.1.1 for en forklaring af metoden bag kortlægningen for de enkelte investeringstyper.

Arbejdskraft fordelt på medarbejdertyper

Figur 4: Merbehov for arbejdskraft fordelt på uddannelsesgrupper, 2023-2035

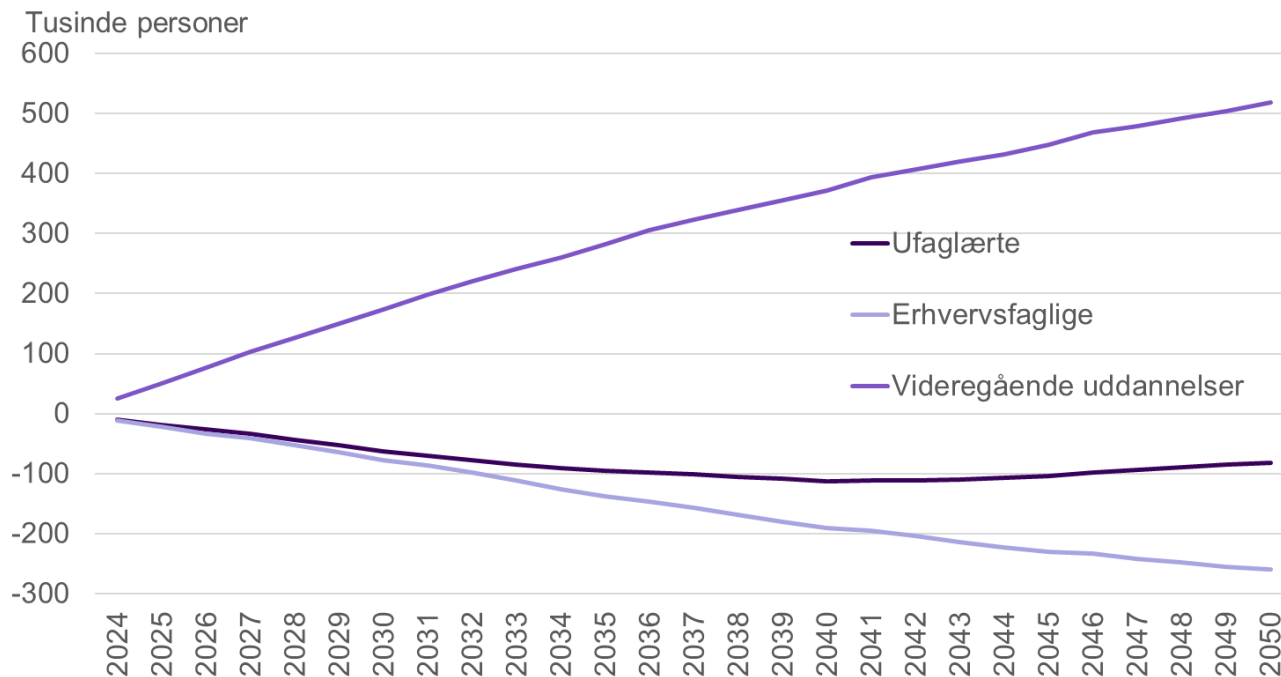

Kilde: COWIs kortlægning af grønne investeringer og efterfølgende beskæftigelsesberegninger. Se Bilag

Antallet af faglærte og ufaglærte i arbejdsstyrken fortsætter med at falde

Færre og færre ufaglærte og faglærte, mens flere og flere har videregående uddannelser

Udviklingen i forhold til arbejdsstyrken i 2024 for forskellige uddannelsesgrupper

Kilde: DREAMs socioøkonomiske fremskrivning 2023

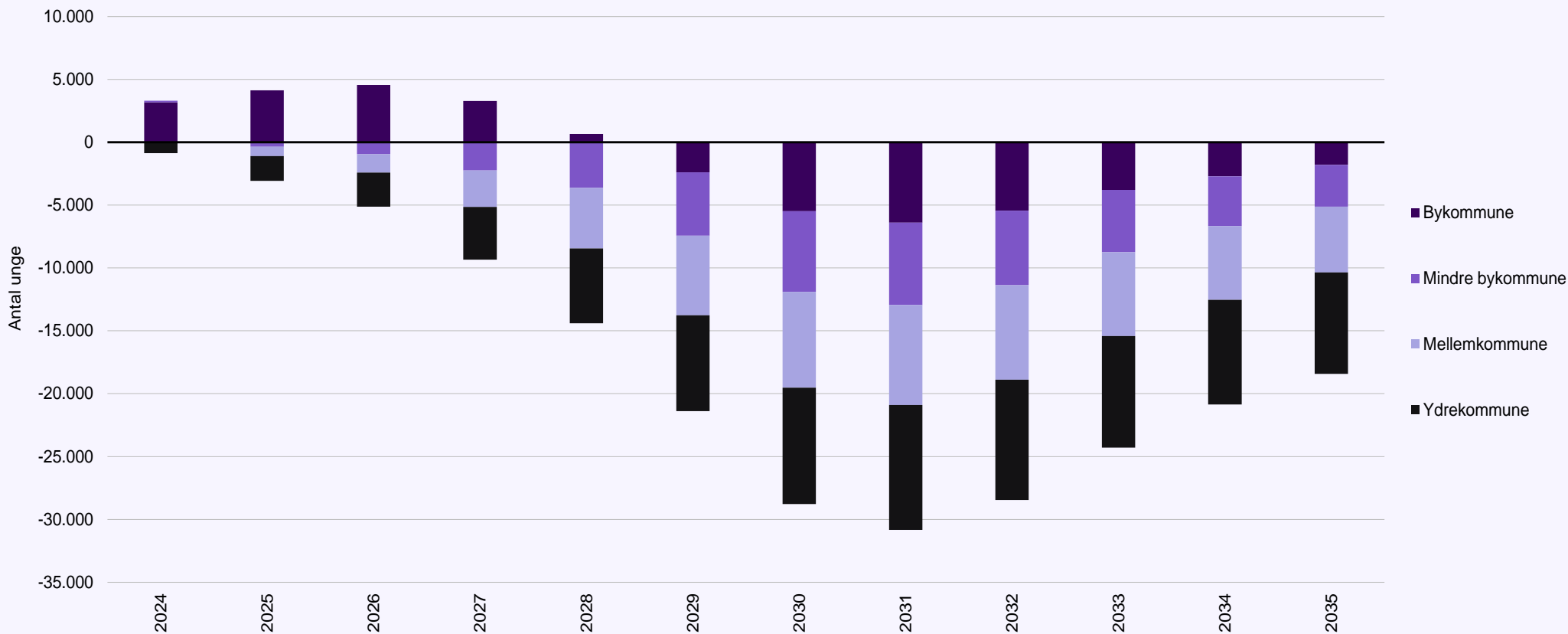
Udsigt til meget store fald i antallet af faglærte i de kommende år

- Frem mod 2035 falder antallet af faglærte med omkring 150.000 personer, da store årgange går på pension og ikke erstattes af yngre generationer, som i højere grad har valgt videregående uddannelser

Faldende ungdomsårgange

Den demografiske udvikling betyder, at ungdomsårgangene skrumper de næste par år

Udviklingen i antallet af unge, i alderen 15-18 årige i perioden 2024 til 2035 forudsat Danmarks Statistiks antagelser om den demografiske udvikling, ogjort ift. i 2023.

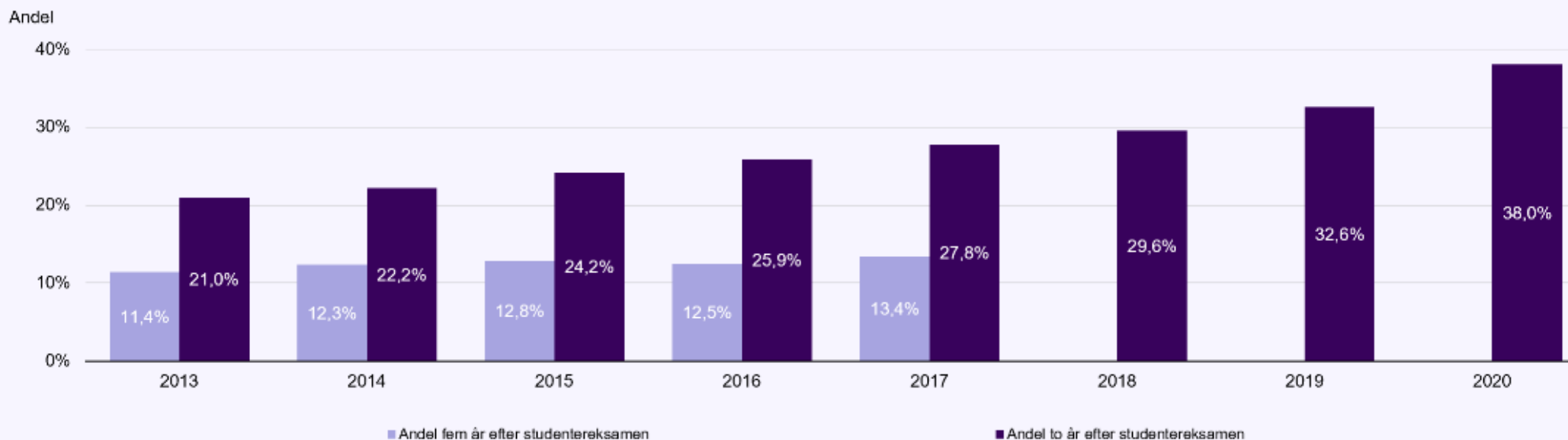
Anm.: Kommunetyperne er opgjort efter indrigns- og boligministeriets kommunekategorisering

Kilde: Danmarks Statistik og DI-beregninger

Flere og flere studenter uden erhvervsrettet uddannelse

Fortsat flere studenter er ikke i gang med en kompetencegivende uddannelse flere år efter gymnasiet

Andelen af studenter, der ikke er i gang med eller har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse to eller fem år efter studentereksamen

Anm.: opgjort 27 og 63 mdr. efter studentereksamen. Opgørelsen omfatter de ordinære gymnasieretninger, hvilket er hf, hbx, htx og stx.

Kilde: Danmarks Statistik forskerårgang og DI-beregninger

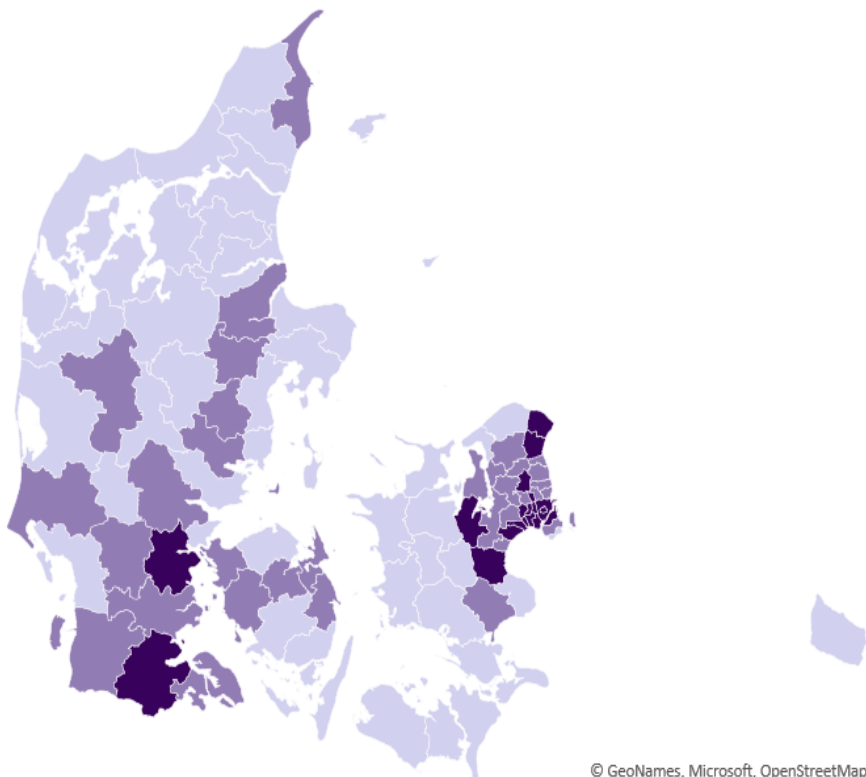
Flere faglærte – hvad mener DI

- Afgørende med øgede investeringer i erhvervsuddannelserne
- Udvide rekrutteringsbasen til erhvervsuddannelserne – særligt fokus på studenter
- Praksisrettet undervisning i folkeskolen og obligatorisk erhvervspraktik
- Tydelige og håndterbare rammer for erhvervspraktik, fritidsjob etc.
- Rekruttering af flere unge voksne og flere voksne
- Arbejde for øget fleksibilitet, f.eks. fra tømrer i skoleoplæring til struktør
- Tydeliggørelse af lærepladser – 2022 var et rekordår.
- Ønske om at kompetencer indtænkes ved klimaaftaler mv.

Tak for i dag

Internationale medarbejdere i transport

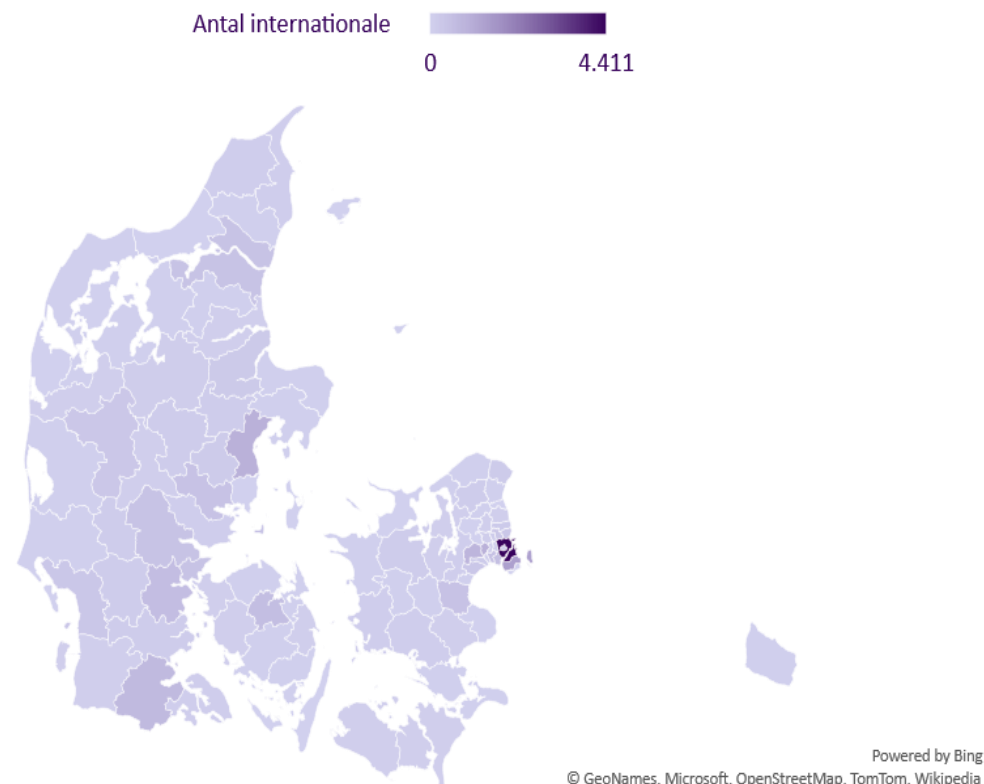
Andel af medarbejderne som er internationale i *transport* i hver kommune fordelt på om andelen er over, under eller ca. gennemsnitlig

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Mørke lilla er mere end 25 pct. over gennemsnitlige andel, lilla er inden for +/- 25 pct. og lys lilla er under 25 pct. Gennemsnitlige andel er 17,4 pct. på tværs af landet.

Kilde: Jobindsats.dk og DI

Antal internationale medarbejdere i *transport* i hver kommune

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i samtlige fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2022 fordelt på statsborgerskab. Den kommunale fordeling er lavet på baggrund af arbejdsstedet og ikke bopæl. Grundet diskretionshensyn fremgår enkelte kommuner med 0 internationale medarbejdere. Gennemsnitlige antal internationale er ca. 200 fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Jobindsats.dk og DI